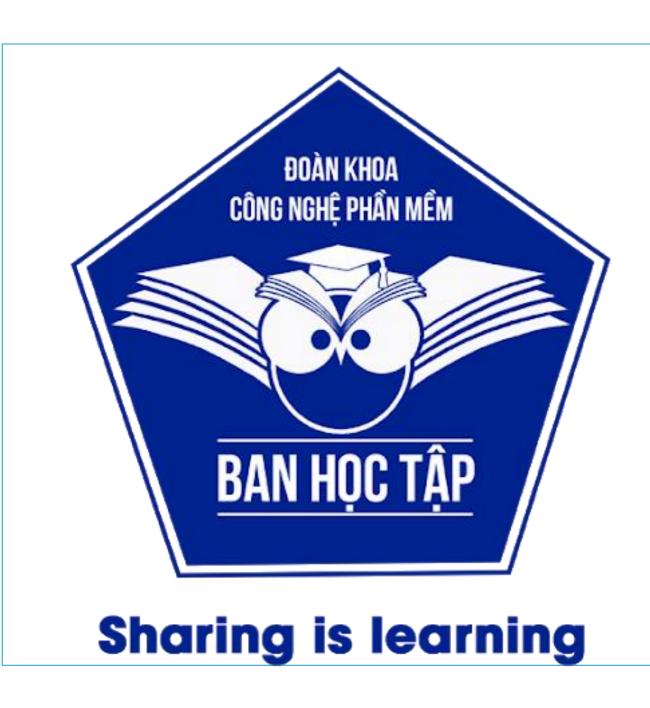
BAN HỌC TẬP KHOA CÔNG NGHỆ PHẦN MỀM CHUỐI TRAINING CUỐI HỌC KÌ 1 NĂM HỌC 2021 - 2022

Ban học tập

Khoa Công Nghệ Phần Mềm Trường ĐH Công Nghệ Thông Tin ĐHQG Hồ Chí Minh

Email / Group

bht.cnpm.uit@gmail.com
www.facebook.com/groups/bht.cnpm.uit/
www.facebook.com/bhtcnpm

Training

CO'SÓ DŰ LIỆU

Thời gian training: 19:30 Thứ 2 ngày 20/12/2021

Microsoft Team:

Trainer: Bùi Tống Minh Châu - KTPM2020

Phạm Thị Bích Nga - KHCL2020.2

Nghi Lâm Minh Khôi – PMCL2020.1

Nội dung training

BOÀN KHOA
CÔNG NGHỆ PHẨN MỀM

BAN HỌC TẬP

Sharing is learning

- 1. Các câu lệnh truy vấn dữ liệu SQL (DQL)
- 2. Ràng buộc toàn vẹn

- 3. Phụ thuộc hàm
- 4. Các dạng chuẩn

Các câu lệnh truy vấn dữ liệu SQL (DQL)

Nội dung chính

BOÀN KHOA
CÔNG NGHỆ PHẨN MỀM

BAN HỌC TẬP

Sharing is learning

- 1.1. Toán tử truy vấn
- 1.2. Truy vấn tổng quát
- 1.3. Truy vấn cơ bản (SELECT, FROM, WHERE)
- 1.4. ORDER BY
- 1.5. Phép kết
- 1.6. Hàm tính toán, gom nhóm
- 1.7. Truy vấn lồng
- 1.8. Phép toán tập hợp
- 1.9. Phép chia

Ngôn ngữ SQL

Ngôn ngữ SQL (Structured Query Language) là một loại ngôn ngữ máy tính phổ biến để *tạo, sửa, và lấy dữ liệu* từ một hệ quản trị cơ sở dữ liệu quan hệ.

Có thể chia làm 4 nhóm:

- Nhóm truy vấn dữ liệu (DQL)
- Nhóm định nghĩa dữ liệu (DDL)
- Nhóm thao tác dữ liệu (DML)
- Nhóm điều khiển dữ liệu (DCL)

Ngôn ngữ SQL

- Truy vấn dữ liệu (DQL) là thao tác trích xuất thông tin được lưu trữ trong các table.
- Thông tin được truy xuất thông qua các cột
- Thông tin cần trích xuất có thể thuộc một hoặc nhiều bảng.

1.1. Toán tử truy vấn

- Toán tử so sánh: =, >,<,>=,<=,<>
- Toán tử logic: AND, OR, NOT
- Phép toán: +, ,* , /
- BETWEEN AND
- IS NULL, IS NOT NULL
- LIKE (_ , %)
- IN, NOT IN
- EXISTS, NOT EXISTS
- SOME, ANY, ALL

1.2 Truy vấn tổng quát

Tổng quát:

SELECT [DISTINCT] *|tên_cột

FROM bảng

[WHERE điều_kiện]

[GROUP BY tên_cột]

[HAVING điều_kiện]

[ORDER BY tên_cột ASC | DESC]

1.3 Truy vấn cơ bản


```
SELECT < danh sách các cột>
FROM < danh sách các bảng>
WHERE < điều kiện>
```

Trong đó:

- + Danh sách các cột là tên các cột hiện thị trong kết quả truy vấn
- + Danh sách các bảng gồm tên các bảng liên quan đến câu truy vấn
- + Điều kiện gồm biểu thức boolean, toán tử so sánh, LIKE, ...

1.3 Truy vấn cơ bản

Ví dụ: Tìm MASP, TENSP do "Trung Quoc" sản xuất có giá từ 20000 đến 30000

SELECT MASP, TENSP

FROM SANPHAM

WHERE NUOCSX = 'Trung Quoc'

AND GIA>= 20000 AND GIA<= 30000

1.4 ORDER BY

OEDER BY dùng để hiện thị kết quả truy vấn theo một thứ tự nào đó.

SELECT < danh sách các cột>
FROM < danh sách các bảng>
WHERE < điều kiện>
ORDER BY < danh sách cột>

Trong đó ở mệnh đề ORDER BY gồm:

- + ASC (tăng, mặc định)
- + DESC (giảm)

1.4 ORDER BY

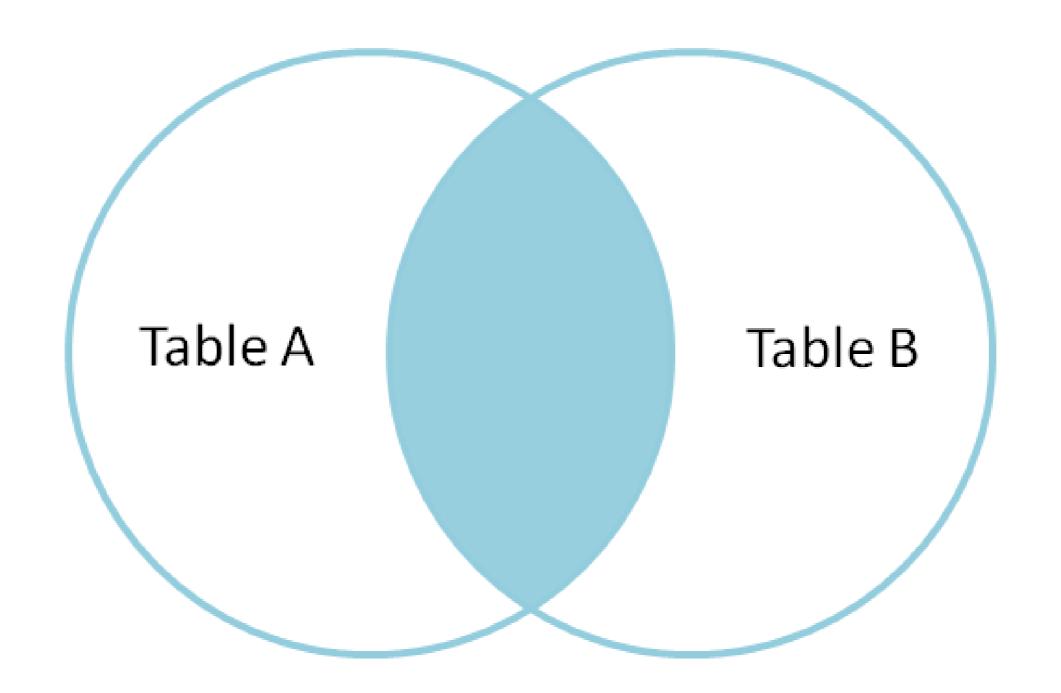

Ví dụ: In ra danh sách nhân viên được sắp xếp theo thứ tự giảm dần mức lương.

SELECT *
FROM NHANVIEN
ORDER BY LUONG DESC

INNER JOIN trả về kết quả là các bản ghi mà trường được join ở haisharing is learning bảng khớp nhau, các bản ghi chỉ xuất hiện ở một trong hai bảng sẽ bị loại.


```
INNER JOIN kiểu ANSI:
```

SELECT *
FROM T1 JOIN T2 ON T1.ID = T2.ID

INNER JOIN kiểu cũ:

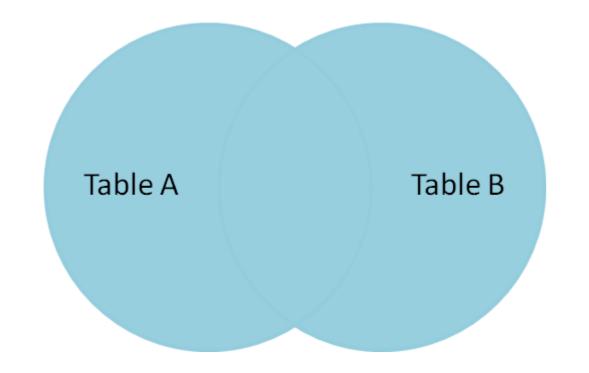
SELECT *
FROM T1, T2
WHERE T1.ID = T2.ID

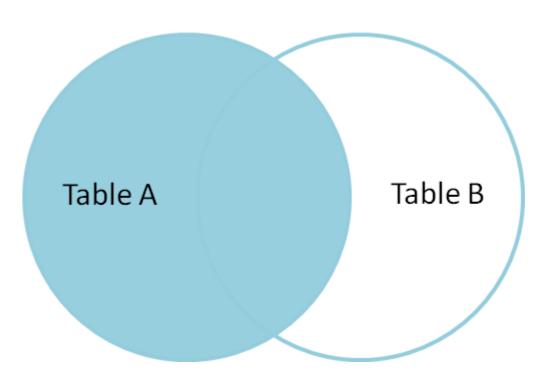

OUTER JOIN nới lỏng hơn, lấy về các bản ghi có mặt trong cả hai bảng và cả các bản sharing is learning ghi chỉ xuất hiện ở một trong hai bảng.

- + FULL OUTER JOIN: kết quả gồm tất cả các bản ghi của cả hai bảng. Với các bản ghi chỉ xuất hiện trong một bảng thì các cột dữ liệu từ bảng kia được điền giá trị NULL.
- + HALF OUTER JOIN (LEFT hoặc RIGHT): nếu bảng A LEFT OUTER JOIN với bảng B thì kết quả gồm các bản ghi có trong bảng A, với các bản ghi không có mặt trong bảng B thì các cột từ B được điền NULL. Các bản ghi chỉ có trong B mà không có trong A sẽ không được trả về

LEFT OUTER JOIN kiểu ANSI:

SELECT *

FROM T1 LEFT JOIN T2 ON T1.ID = T2.ID

LEFT OUTER JOIN kiểu cũ:

SELECT *

FROM T1, T2

WHERE T1.ID *= T2.ID

1.6. Hàm tính toán, gom nhóm

- Mệnh đề **GROUP BY** trong SQL cho phép bạn sắp xếp các hàng của truy vấn theo nhóm.
- Các nhóm được xác định bởi các cột mà bạn chỉ định trong mệnh đề GROUP BY.
- Các cột này phải xuất hiện trong mệnh đề SELECT.
- Gồm MAX, MIN, AVG, SUM,...

1.6 Hàm tính toán, gom nhóm

KETQUATHI			
MAHV	MAMH	DIEM	
HV01	CSDL	7	
HV02	CSDL	9	
HV01	CTRR	8	
HV03	CTRR	9	

SELECT MAX (DIEM) AS MAX_DIEM FROM KETQUATHI

1.6 Hàm tính toán, gom nhóm

KETQUATHI			
MAHV	MAMH	DIEM	
HV01	CSDL	7	
HV02	CSDL	9	
HV01	CTRR	8	
HV03	CTRR	9	
HV03	CSDL	3	
HV01	THDC	8	

MAHV	MAX_DIEM
HV01	8
HV02	9
HV03	9

SELECT MAHV, MAX(DIEM) AS MAX_DIEM
FROM KETQUATHI
GROUP BY MAHV

- SQL có cài đặt các phép toán:

 - Giao (INTERSECT)
 - Trừ (EXCEPT)
- Kết quả trả về là tập hợp
 - Loại bỏ các bộ trùng nhau
 - Để giữ lại các bộ trùng nhau
 - **OUNION ALL**
 - **OINTERSECT ALL**
 - **OEXCEPT ALL**

SELECT < ds cột>
FROM < ds bảng>
WHERE < điều kiện>

UNION [ALL] | INTERSECT [ALL] | EXCEPT [ALL]

SELECT <ds cột>
FROM <ds bảng>
WHERE <điều kiện>

Ví dụ: Tìm các số hóa đơn mua cùng lúc 2 sản phẩm có mã số "BB01" và "BB02", mỗi sản phẩm mua với số lượng từ 10 đến 20.

SELECT SOHD

FROM HOADON H JOIN CTHD C ON H.SOHD = C.SOHD

WHERE C.MASP = 'BB01' AND C.MASP = 'BB02'

C.SL >= 10 AND C.SL <= 20

SAI!!

Ví dụ: Tìm các số hóa đơn mua cùng lúc 2 sản phẩm có mã số "BB01" và "BB02", mỗi sản phẩm mua với số lượng từ 10 đến 20.

SELECT SOHD
FROM SANPHAM S, CTHD C
WHERE S.MASP = C.MASP AND C.MASP = 'BB01' AND
C.SL >= 10 AND C.SL <= 20

INTERSECT

HỢP LÍ LUÔN!

SELECT SOHD **FROM** SANPHAM S, CTHD C **WHERE** S.MASP = C.MASP AND C.MASP = 'BB02' AND C.SL >= 10 AND C.SL <= 20


```
Câu truy vấn cha
(Outer query)
```

```
SELECT <ds cột>
FROM <ds bảng>
WHERE <so sánh tập hợp> (
SELECT <ds cột>
FROM <ds bảng>
WHERE <điều kiện>
)

Câu truy vấn con
```


(Subquery)

- Các câu lệnh **SELECT** có thể lồng nhau ở nhiều mức.
- Các câu truy vấn con trong cùng một mệnh đề WHERE được kết hợp bằng phép nối logic.
- Câu truy vấn con thường trả về một tập các giá trị.
- Mệnh đề WHERE của câu truy vấn cha
 - <biểu thức> <so sánh tập hợp> <truy vấn con>
 - So sánh tập hợp thường đi cùng với một số toán tử:
 - + IN, NOT IN
 - + ALL
 - + ANY hoặc SOME
 - Kiểm tra sự tồn tại:
 - + EXISTS
 - + NOT EXISTS

Có 2 loại truy vấn lồng:

Lồng phân cấp:

- Mệnh đề WHERE của truy vấn con không tham chiếu đến thuộc tính của các quan hệ trong mệnh đề FROM ở truy vấn cha.
 - Khi thực hiện, câu truy vấn con sẽ được thực hiện trước.

· Lồng tương quan:

- Mệnh đề WHERE của truy vấn con tham chiếu ít nhất một thuộc tính của các quan hệ trong mệnh đề FROM ở truy vấn cha

- Khi thực hiện, câu truy vấn con sẽ được thực hiện nhiều lần, mỗi lần tương ứng với một bộ của truy vấn cha

BAN HỌC TẬP

SELECT MANV, HOTEN
FROM NHANVIEN NV, HOADON HD
WHERE MAKH = 'KH01' AND HD.MANV = NV.MANV

FROM NHANVIEN
WHERE MANV IN (SELECT MANV
FROM HOADON
WHERE MAKH = 'KH01')

Ví dụ: Tìm hóa đơn của khách hàng có ngày đăng ký trùng với ngày hóa đơn và doanh số khách hàng bằng với trị giá hóa đơn đó.

HOADON (MAHD, NGHD, MAKH, TRIGIA) KHACHHANG (MAKH, NGDK, DOANHSO)

SELECT *
FROM HOADON HD
WHERE EXISTS (SELECT *

FROM KHACHHANG KH

WHERE KH.MAKH = HD.MAKH AND KH.NGDK = HD.NGHD

AND KH.DOANHSO=HD.TRIGIA)

BAN HỌC TẬP

R	Α	В	С	D	Е
	α	а	α	а	1
	α	а	γ	а	1
	α	а	γ	b	1
	β	а	γ	а	1
	β	а	γ	b	3
	γ	а	γ	а	1
	γ	а	γ	b	1
	γ	а	β	b	1

S	D	Е
	а	1
	b	1

В	С
а	γ
а	γ
	а

R:S là tập các giá trị a_i trong R sao cho không có giá trị b_i nào trong S làm cho bộ (a_i , b_i) không tồn tại trong R


```
SELECT R1.A, R1.B, R1.C
FROM R R1
WHERE NOT EXISTS (
                 SELECT *
                 FROM S
                 WHERE NOT EXISTS (
                            SELECT *
                            FROM R R2
                            WHERE R2.D=S.D AND R2.E=S.E
                                   AND R1.A=R2.A AND
```

R:S là tập các giá trị a_i trong R sao cho không có giá trị b_i nào trong S làm cho bộ (a_i , b_i) không tồn tại trong R

Sharing is learning

BAN HỌC TẬP

R1.B=R2.B AND R1.C=R2.C))

Ví dụ: Lược đồ cơ sở dữ liệu:

KHACHHANG (MAKH, HOTEN, DCHI, SODT, NGSINH, DOANHSO, NGDK)

NHANVIEN (MANV, HOTEN, NGVL, SODT)

SANPHAM (MASP, TENSP, DVT, NUOCSX, GIA)

HOADON (SOHD, NGHD, MAKH, MANV, TRIGIA)

CTHD (SOHD, MASP, SL)

Ví dụ: Tìm số hóa đơn mua tất cả các sản phẩm do Singapore sản xuất Tìm số hoá đơn mà không có sản phẩm mà hoá đơn đó không mua và do Singapore sản xuất

SELECT H.SOHD FROM HOADON H WHERE NOT EXISTS (SELECT *

FROM SANPHAM S
WHERE NOT EXISTS (

KHACHHANG (MAKH, HOTEN, DCHI, SODT, NGSINH, DOANHSO, NGDK)
NHANVIEN (MANV, HOTEN, NGVL, SODT)
SANPHAM (MASP, TENSP, DVT, NUOCSX, GIA)
HOADON (SOHD, NGHD, MAKH, MANV, TRIGIA)
CTHD (SOHD, MASP, SL)

SELECT *
FROM CTHD C
WHERE C.MASP = S.MASP
AND C.SOHD = H.SOHD)

AND NUOCSX = 'Singapore')

Sharing is learning

RÀNG BUỘC TOÀN VỆN

2.1 Khái niệm

Ràng buộc toàn vẹn (RBTV) là các quy định, điều kiện để đảm bảo cho CSDL luôn thỏa sau mỗi thao tác thêm, sửa hoặc xóa.

Mỗi RBTV có 3 đặc trưng:

- Bối cảnh
- Nội dung
- Bảng tầm ảnh hưởng

2.2 Các đặc trưng của RBTV

2.2.1. Nội dung RBTV

Mô tả ý nghĩa của RBTV, được phát biểu bằng ngôn ngữ tự nhiên hoặc hình thức.

2.2.2. Bối cảnh RBTV

Là tập các bảng (quan hệ) có thể vi phạm RBTV khi thực hiện các thao tác thêm, xóa, sửa.

2.2 Các đặc trưng của RBTV

2.2.3. Bảng tầm ảnh hưởng

Phạm vi ảnh hưởng của một RBTV được biểu diễn bằng một bảng 2 chiều gọi là bảng tầm ảnh hưởng

Ràng buộc R_i	Thêm	Xóa	Sửa
Bảng 1			
Bảng 2			

2.2 Các đặc trưng của RBTV

2.2.3. Bảng tầm ảnh hưởng

- Dấu + nếu thao tác đó có ảnh hưởng
- Dấu nếu thao tác đó không ảnh hưởng
- Dấu + (A) nếu sửa thuộc tính A có ảnh hưởng
- Dấu (*) nếu không ảnh hưởng do thao tác không thực hiện được

Lưu ý:

- Khóa chính không được phép sửa
- CSDL mặc định đã đúng trước khi xét tầm ảnh hưởng
- Thao tác thêm/xóa xét trên một bộ, sửa xét trên từng thuộc tính

2.3 Ví dụ

DEAN (MADA, TENDA, DDIEM_DA, PHONG, NGBD_DK, NGKT_DK)

Phát biểu: "Với mọi đề án, ngày bắt đầu dự kiến (NGBD_DK) phải nhỏ hơn ngày kết thúc dự kiến (NGKT_DK)".

Bối cảnh: DEAN

Nội dung: \forall da ϵ DEAN (da. NGBD_DK \leq da. NGKT_DK)

	Thêm	Xóa	Sửa
DEAN	+	•	+ (NGBD_DK, NGKT_DK)

2.3 Ví dụ

PHONGBAN (MAPH, TENPH, TRPH, NGNC)
NHANVIEN (MANV, HOTEN, NTNS, PHAI, MA_NQL, MAPH, LUONG)

Phát biểu: "Mỗi trưởng phòng phải là một nhân viên trong công ty".

Bối cảnh: NHANVIEN, PHONGBAN

Nội dung: ∀ p ∈ PHONGBAN,∃ nv ∈ NHANVIEN (p. TRPH = nv. MANV)

	Thêm	Xóa	Sửa
PHONGBAN	+	-	+ (TRPH)
NHANVIEN	-	+	- (*)

2.3 Ví dụ

PXUAT (SOPHIEU, NGAY, TONG)

CT_PXUAT (SOPHIEU, MAHANG, SOLUONG, DONGIA)

Phát biểu: "Tổng trị giá của 1 phiếu xuất phải bằng tổng trị giá các chi tiết xuất".

Bối cảnh: PXUAT, CT_PXUAT

Nội dung: ∀ px ∈ PXUAT,

px. TONG = $\sum_{(ct \in CT_PXUAT, ct.SOPHIEU=px.SOPHIEU} (ct.SOLUONG * ct.DONGIA)$

	Thêm	Xóa	Sửa
PXUAT	+	-	+ (TONG)
CT_PXUAT	+	+	+ (SOLUONG, DONGIA)

PHỤ THUỘC HÀM

- 3.1 Phụ thuộc hàm
- 3.2 Hệ dẫn luật Amstrong
- 3.3 Bao đóng
- 3.4 Khóa

3.1 Phụ thuộc hàm là gì

- X, Y là hai tập thuộc tính trên quan hệ R
- r1, r2 là 2 bộ bất kì trên R
- X xác định Y, ký hiệu X→Y, nếu và chỉ nếu:
 r1[X] = r2[X] thì r1[Y] = r2[Y]
- => X→Y là một phụ thuộc hàm, hay Y phụ thuộc X VD: cho quan hệ **NHANVIEN** như sau:

manv	hoten	dchi	tenph	trgph
nv01	Nguyễn Minh Anh	Hà Nội	Kế toán	Lê Hải Anh
nv02	Lê Hải Anh	Hà Nội	Kế toán	Lê Hải Anh
nv03	Nguyễn Hà Lê	Đà Nẵng	Kế toán	Lê Hải Anh
nv04	Trần Đăng Hoàng	Đà Nẵng	Dữ liệu	Trần Đăng Hoàng

- manv chỉ có duy nhất 1 họ tên. Ký hiệu: manv → hoten
- manv chỉ có duy nhất 1 họ tên, địa chỉ. Ký hiệu: manv → hoten, diachi

3.2 Hệ dẫn luật Amstrong

ĐOÀN KHOA
CÔNG NGHỆ PHẨN MỀM

BAN HỌC TẬP

- Gọi F là tập các phụ thuộc hàm.
- Định nghĩa: $X \rightarrow Y$ được suy ra từ F, hay F suy ra $X \rightarrow Y$ nếu bất kỳ bộ của quan hệ thỏa F thì cũng thỏa X → Y
- Hệ tiên đề Amstrong:
- 1. Tính phản xạ: $Y \subseteq X \models X \rightarrow Y$ manv, hoten \rightarrow hoten
- 2. Tính tăng trưởng: X → Y \models XZ → YZ cmnd → hoten => cmnd, diachi → hoten, diachi
- 3. Tính bắc cầu: $\{X \rightarrow Y, Y \rightarrow Z\} \models X \rightarrow Z$
- 4. Tính kết hợp: $\{X \rightarrow Y, X \rightarrow Z\} => X \rightarrow YZ$
- 5. Tính phân rã: $\{X \rightarrow YZ\} => \{X \rightarrow Y, X \rightarrow Z\}$ manv \rightarrow hoten, gioitinh $=> \{\text{manv} \rightarrow \text{hoten, manv} \rightarrow \text{gioitinh}\}$
- 6. Tính tựa bắc cầu: $\{X \rightarrow Y, YZ \rightarrow W\} => XZ \rightarrow W$

3.2 Hệ dẫn luật Amstrong

VD: Cho tập phụ thuộc hàm $F = \{f1: A \rightarrow BC; f2: AB \rightarrow D; f3: AC \rightarrow E; f4: B \rightarrow G\}$

Cho f: AG → DG, f có phải là phụ thuộc hàm hệ quả (là thành viên) của F không? Giải thích.

- $1.A \rightarrow BC => A \rightarrow B \& A \rightarrow C (Phân rã)$
- 2.AA → AB (Tăng trưởng)
- $3.AB \rightarrow D và (2) => A \rightarrow D (Bắc cầu)$
- 4.AG → DG (Tăng trưởng)

Vậy f là thành viên của F

3.3 Bao đóng

- Bao đóng của tập phụ thuộc hàm F, ký hiệu F+ là tập tất cả các phụ thuộc hàm được suy ra từ F.
- Nếu F = F+ thì F là họ đầy đủ của các phụ thuộc hàm.
- Ví dụ: cho lược đồ quan hệ R(A, B, C, D, E, G, H) và tập phụ thuộc hàm. F = {f1: B→A, f2: DA→CE, f3: D→H, f4: GH→C, f5: AC→D}. Tìm AC_F^+

```
Bước 1: Đặt X_0 = AC

Bước 2: X_1 = AC \lor D = ACD do AC \to D

X_2 = ACD \lor CE = ACDE do DA \to CE

X_3 = ACDE \lor H = ACDEH do D \to H

X_4 = X_3

=> Thuật toán dừng lại

Vậy AC_F^+ = ACDEH
```


3.3 Bao đóng

Bài toán thành viên:

Cho trước tập các phụ thuộc hàm F và một phụ thuộc hàm f, bài toán kiểm tra có hay không $f \in F^+$ gọi là bài toán thành viên.

VD: Cho tập phụ thuộc hàm $F = \{f1: A \rightarrow BC; f2: AB \rightarrow D; f3: AC \rightarrow E; f4: G \rightarrow B\}$. AC→DE có thuộc F^+ không?

```
Đặt X_0 = AC_F^+ = AC

X_1 = AC \lor BC = ABC do A \to BC

X_2 = ABC \lor D = ABCD do AB \to D

X_3 = ABCD \lor E = ABCDE do AC \to E

\to AC_F^+ = ABCDE

Vì DE thuộc AC_F^+ => AC \to DE thuộc F^+
```


3.4 Khóa

Cho Q^+ là tập tất cả thuộc tính của quan hệ Q, K là con của Q^+ , F là tập phụ thuộc hàm. K được gọi là khóa khi $K_F^+ = Q^+$ và K phải min, nếu không min - K là siêu khóa.

Các bước tìm khóa: phân rã tất cả phụ thuộc hàm, sau đó tìm:

- Thuộc tính chỉ xuất hiện ở vế trái chắc chắn tham gia làm khóa.
 (1)
- Thuộc tính xuất hiện ở cả 2 vế có khả năng tham gia làm khóa.
 (2)
- Thuộc tính chỉ xuất hiện vế phải chắc chắn không tham gia làm khóa. (3)

Tìm bao đóng của (1) và có thể là (2) cho đến khi bao đóng đó = Q^+

3.4 Khóa

Đối với bài toán chỉ cần xác định 1 khóa:

VD: Cho tập phụ thuộc hàm $F = \{f1: A \rightarrow BC; f2: AB \rightarrow D; f3: AC \rightarrow E; f4: G \rightarrow B\}$ và tập thuộc tính Q⁺ = {A, B, C, D, E, G}. Tìm khóa K.

F = {f1: A \rightarrow B; f2: AB \rightarrow D; f3: AC \rightarrow E; f4: G \rightarrow B, f5: A \rightarrow C}. Thuộc tính chỉ xuất hiện vế trái (Tập nguồn): A, G. Thuộc tính chỉ xuất hiện vế phải: D, E. Thuộc tính xuất hiện cả 2 vế: B, C (= Q⁺ – Trái – Phải) Giả sử : K = AG thì K_F^+ = ABCDEG = Q^+ . Vậy AG là khóa.

3.4 Khóa

Đối với bài toán phải xác định toàn bộ khóa:

Bước 1: Tính tập nguồn N

- Nếu N_F^+ = Q^+ thì chỉ có 1 khóa là N. Ngược lại qua bước 2 Bước 2:
- Tính tập trung gian TG
- Tính tập tất cả tập con X_i của tập TG

VD: $TG = \{A, B\} \rightarrow tập tất cả tập con = \{A, B, AB\}$

Bước 3: Tìm tập S chứa mọi khóa S_i:

- Với mỗi X_i , nếu $(N v X_i)^+_F = Q^+$ thì $S_i = (N v X_i)$
- Loại bỏ các trường hợp X_i mà X_i thuộc X_i do X_i là một khóa

CÁC DẠNG CHUẨN

4.1 Dạng chuẩn 1 (1NF)

4.2 Dạng chuẩn 2 (2NF)

4.3 Dạng chuẩn 3 (3NF)

Để chuẩn hóa: 1NF -> 2NF -> 3NF

4.1 Dạng chuẩn 1

- Lược đồ quan hệ Q đạt dạng chuẩn 1 nếu mọi thuộc tính của Q đều chứa các giá trị nguyên tố, giá trị này không có thuộc tính nào là đa trị hoặc đa hợp.

VD: THAMGIA không đạt dạng chuẩn 1

THAMGIA

MaNV	Hoten	Ngaysinh	MaDA	TENDA	SOGIO
1	Nguyễn Minh Anh	14/06/1990	DA2	Dự án 2	30
			DA3	Dự án 3	25
			DA5	Dự án 5	10
2	Ngô Hoàng Thái	20/02/1990	DA4	Dự án 4	50
3	Nguyễn Huệ An	15/09/1991	DA3	Dự án 3	36
			DA5	Dự án 5	5

4.1 Dạng chuẩn 1

BOÀN KHOA
CÔNG NGHỆ PHẨN MỀM

BAN HỌC TẬP

Sharing is learning

- THAMGIA khi đã đạt chuẩn 1. THAMGIA có một khóa là (MaNV, MaDA)

MaNV	Hoten	Ngaysinh	MaDA	TENDA	SOGIO
1	Nguyễn Minh Anh	14/06/1990	DA2	Dự án 2	30
1	Nguyễn Minh Anh	14/06/1990	DA3	Dự án 3	25
1	Nguyễn Minh Anh	14/06/1990	DA5	Dự án 5	10
2	Ngô Hoàng Thái	20/02/1990	DA4	Dự án 4	50
3	Nguyễn Huệ An	15/09/1991	DA3	Dự án 3	36
3	Nguyễn Huệ An	15/09/1991	DA5	Dự án 5	5

- Nhận xét: hầu hết các lược đồ đều đạt dạng chuẩn 1.
- => Vấn đề: Dư thừa thông tin -> Gây nhiều vấn đề khi Thêm, Sửa, Xóa

4.2 Dạng chuẩn 2

Lược đồ quan hệ Q đạt dạng chuẩn 2 nếu:

- Q đạt chuẩn 1.
- Mọi thuộc tính không khóa phụ thuộc đầy đủ vào khóa.

Kiểm tra dạng chuẩn 2:

Bước 1: Tìm mọi khóa của Q

Bước 2: Với mỗi khóa K, tìm tập tất cả các tập con thực sự S_i của K

Bước 3: Nếu tồn tại bao đóng S⁺_i chứa thuộc tính không khóa thì

Q không đạt dạng chuẩn 2, ngược lại Q đạt dạng chuẩn 2.

4.2 Dạng chuẩn 2

VD1: Cho Q {A, B, C, D}, $F = \{A \rightarrow B, B \rightarrow CD\}$. Đầu tiên, ta đi tìm khóa cho Q Khóa là A, thuộc tính không khóa là B, C, D Vì khóa chỉ có 1 thuộc tính -> nên Q đạt chuẩn 2.

VD2: Cho Q {A, B, C, D}, $F = \{AB \rightarrow CD, B \rightarrow D\}$. Đầu tiên, ta đi tìm khóa cho Q Khóa là AB, $B \rightarrow D$ mà $B \subset AB$ nên D không phụ thuộc đầy đủ vào AB. Q không đạt chuẩn 2.

4.3 Dạng chuẩn 3

Lược đồ quan hệ Q đạt dạng chuẩn 3 nếu:

- Q đạt chuẩn 2.
- Mọi phụ thuộc hàm $X \to A \in F^+$, với $A \notin X$ đều có: X là siêu khóa, hoặc A là thuộc tính khóa.

(Hay nói cách khóa, mọi thuộc tính không khóa không phụ thuộc bắc cầu vào khóa chính)

VD: Cho Q (A, B, C, D, G), $F = \{AB \rightarrow C, AB \rightarrow D, AB \rightarrow G\}$.

- Q có khóa duy nhất là AB.
- Mọi f đều có vế phải duy nhất 1 thuộc tính (nếu có nhiều thuộc tính thì phải phân rã ra)
- AB cũng là siêu khóa.
- → Q đạt chuẩn 3.

4.5 Tóm tắt

1 NF	2 NF	3 NF	BCNF		
	Tìm tất cả các khóa của Q				
Mọi thuộc tính	Nhìn vào khóa	Phân rã vế phải của tất cả các f, nếu tất cả các f có:			
không phải là đa hợp, đa trị	Mọi thuộc tính đều phụ thuộc đầy đủ vào khóa	Vế trái là siêu khóa hoặc Vế phải là thuộc tính khóa	Vế trái là siêu khóa		

4.6 Kiểm tra dạng chuẩn cao nhất

Kiểm tra dạng chuẩn cao nhất của lược đồ quan hệ Q:

Bước 1: Tìm mọi khóa của Q

Bước 2: Kiểm tra dạng chuẩn BC, nếu đúng thì Q đạt dạng chuẩn

BC, ngược lại qua bước 3.

Bước 3: Kiểm tra dạng chuẩn 3, nếu đúng thì Q đạt dạng chuẩn 3, ngược lại qua bước 4.

Bước 4: Kiểm tra dạng chuẩn 2, nếu đúng thì Q đạt dạng chuẩn 2, ngược lại Q đạt dạng chuẩn 1.

Câu 1: Cho lược đồ cơ sở dữ liệu "Quản lý hồ sơ bệnh án điện tử công dân" có cấu trúc như sau (Đề 2020 - 2021)

BENHNHAN (MABN, HOTEN, NGSINH, CMND, DIACHI, DOITUONG, SLPT)

KHAMBENH (MAKB, MABN, BENH, BENHKT, BATDAU, KETHUC, KETLUAN, TAIKHAM)

PHAUTHUAT (MAPT, MAKB, BOPHANPT, LOAIPT, KETQUA)

BACSI (MABS, HOTEN, NAMSINH, CHUYENMON, KHOA, BENHVIEN)

PHUTRACH (MABS, MAKB, BATDAUPT, KETTHUCPT)

Phát biểu: Số lần phẫu thuật của một bệnh nhân phải bằng số lần phẫu thuật được chỉ định qua các lần khám của bệnh nhân đó.

Bối cảnh: BENHNHAN, KHAMBENH, PHAUTHUAT

	Thêm	Xóa	Sửa
BENHNHAN	+	-	+ (SLPT)
KHAMBENH	-	+	+ (MABN)
PHAUTHUAT	+	+	+(MAKB)

a. Cho biết thông tin bệnh nhân (HOTEN, CMND) thuộc đối tượng "BHYT" hoặc có địa chỉ ở "Đồng Nai". Kết quả được sắp xếp theo số lần phẫu thuật giảm dần. (1 điểm)

BENHNHAN (<u>MABN</u>, HOTEN, NGSINH, CMND, DIACHI, DOITUONG, SLPT) **KHAMBENH** (<u>MAKB</u>, MABN, BENH, BENHKT, BATDAU, KETHUC, KETLUAN, TAIKHAM)

PHAUTHUAT (MAPT, MAKB, BOPHANPT, LOAIPT, KETQUA)
BACSI (MABS, HOTEN, NAMSINH, CHUYENMON, KHOA, BENHVIEN)
PHUTRACH (MABS, MAKB, BATDAUPT, KETTHUCPT)

SELECT HOTEN, CMND

FROM BENHNHAN

WHERE DOITUONG = "BHYT" OR DIACHI = "Đồng Nai"

ORDER BY SLPT DESC

b. Cho biết thông tin (MAKB, MABN, HOTEN) của những bệnh sinh sau năm 2020 có khám bệnh chính là "*Tim mạch*". (1 điểm)

BENHNHAN (MABN, HOTEN, NGSINH, CMND, DIACHI, DOITUONG, SLPT) **KHAMBENH** (MAKB, MABN, BENH, BENHKT, BATDAU, KETHUC, KETLUAN, TAIKHAM)

PHAUTHUAT (MAPT, MAKB, BOPHANPT, LOAIPT, KETQUA)

BACSI (MABS, HOTEN, NAMSINH, CHUYENMON, KHOA, BENHVIEN)

PHUTRACH (MABS, MAKB, BATDAUPT, KETTHUCPT)

SELECT MABN, bn.MABN, HOTEN

FROM KHAMBENH kb JOIN BENHNHAN bn

 \mathbf{ON} kb.MABN = bn.MABN

WHERE YEAR(NGAYSINH) > 2020 AND BENH = "Tim mach"

c. Cho biết số lần khám bệnh của từng bệnh nhân trong năm 2020. Thông tin hiển thị gồm: MABN, HOTEN và SL (1 điểm)

BENHNHAN (MABN, HOTEN, NGSINH, CMND, DIACHI, DOITUONG, SLPT) **KHAMBENH** (MAKB, MABN, BENH, BENHKT, BATDAU, KETHUC, KETLUAN, TAIKHAM)

PHAUTHUAT (MAPT, MAKB, BOPHANPT, LOAIPT, KETQUA)
BACSI (MABS, HOTEN, NAMSINH, CHUYENMON, KHOA, BENHVIEN)
PHUTRACH (MABS, MAKB, BATDAUPT, KETTHUCPT)

SELECT bn.MABN, HOTEN, COUNT(MAKB) SL

FROM KHAMBENH kb JOIN BENHNHAN bn

ON kb.MABN = bn.MABN

WHERE YEAR(BATDAU) = 2020

GROUP BY bn.MABN, HOTEN.

d. Cho biết thông tin những bác sĩ (MABS, HOTEN) có chuyên môn "*Tai – Mũi - Họng*" chưa được phụ trách khám bệnh trong năm 2020 (BATDAUPT)(1 điểm)

BENHNHAN (MABN, HOTEN, NGSINH, CMND, DIACHI, DOITUONG, SLPT) **KHAMBENH** (MAKB, MABN, BENH, BENHKT, BATDAU, KETHUC, KETLUAN, TAIKHAM)

PHAUTHUAT (MAPT, MAKB, BOPHANPT, LOAIPT, KETQUA)

BACSI (MABS, HOTEN, NAMSINH, CHUYENMON, KHOA, BENHVIEN)

PHUTRACH (MABS, MAKB, BATDAUPT, KETTHUCPT)

SELECT MABS, HOTEN

FROM BACSI

WHERE CHUYENMON = "Tai – Mũi – Họng"

EXPECT

SELECT bs.MABS, HOTEN

FROM PHUTRACH pt **JOIN** BACSI bs **ON** pt.MABS = bs.MABS

WHERE BATDAUPT = 2020

e. Cho biết thông tin (MABS, HOTEN) của những bác sĩ chuyên môn "Hồi sức – Cấp cứu" tham gia tất cả các mã khám bệnh của bệnh nhân "Nguyễn Văn A" (1 điểm)

BENHNHAN (<u>MABN</u>, HOTEN, NGSINH, CMND, DIACHI, DOITUONG, SLPT) **KHAMBENH** (<u>MAKB</u>, MABN, BENH, BENHKT, BATDAU, KETHUC, KETLUAN, TAIKHAM)

PHAUTHUAT (MAPT, MAKB, BOPHANPT, LOAIPT, KETQUA)

BACSI (MABS, HOTEN, NAMSINH, CHUYENMON, KHOA, BENHVIEN)

PHUTRACH (MABS, MAKB, BATDAUPT, KETTHUCPT)

SELECT MABS, HOTEN

FROM BACSI bs

WHERE CHUYENMON = "Hồi sức – Cấp cứu" AND NOT EXISTS(

SELECT* FROM KHAMBENH kb **JOIN** BENHNHAN bn **ON** kb.MABN = bn.MABN

WHERE HOTEN = "Nguyễn Văn A" AND NOT EXISTS

(SELECT * FROM PHUTRACH pt

WHERE bs.MABS = pt.MABS AND kb.MAKB = pt.MAKB))

f. Cho biết thông tin những bác sĩ (MABS, HOTEN) có số lần phụ trách khám bệnh nhiều nhất

BENHNHAN (MABN, HOTEN, NGSINH, CMND, DIACHI, DOITUONG, SLPT) **KHAMBENH** (MAKB, MABN, BENH, BENHKT, BATDAU, KETHUC, KETLUAN, TAIKHAM)

PHAUTHUAT (MAPT, MAKB, BOPHANPT, LOAIPT, KETQUA)

BACSI (MABS, HOTEN, NAMSINH, CHUYENMON, KHOA, BENHVIEN)

PHUTRACH (MABS, MAKB, BATDAUPT, KETTHUCPT)

SELECT MABS, HOTEN

FROM BACSI

WHERE MABS IN (SELECT TOP 1 WITH TIES MABS

FROM PHUTRACH

GROUP BY MABS

ORDER BY COUNT (*) DESC)

Câu 2: Cho lược đồ quan hệ Q(ABCDE) có tập phụ thuộc hàm:

 $F = \{A \rightarrow BC; A \rightarrow E; BC \rightarrow AD; BC \rightarrow AD; AB \rightarrow D\}$

- 1. Phụ thuộc BDC → E có thuộc F+ không? Giải thích
- 2. Lược đồ quan hệ (Q, F) có đạt dạng chuẩn 2 không? Giải thích

BOÀN KHOA CÔNG NGHỆ PHẨN MỀM BAN HỌC TẬP Sharing is learning

1. Phụ thuộc BDC → E có thuộc F+ không? Giải thích

Bao đống của BDC = BDCAD bởi BC->AD

Bao đống của BDC = BDCADE bởi A->E

Ta có E thuộc bao đống của BDC

Vậy BDC->E thuộc F+

2. Lược đồ quan hệ (Q, F) có đạt dạng chuẩn 2 không? Giải thích

Nguồn N: rỗng

Trung gian TG: ABC

Tập con của TG: {A,B,C,AB,AC,BC,ABC}

Xét bao đóng của tập N () hợp một phần tử CTG (A):

Bao đóng của A= ABCED = Q+

Vậy A là khoá, loại các con TG chứa A: AB,AC,ABC

Xét bao đóng của tập N () hợp một phần tử CTG (B): Bao đóng của B= B

Xét bao đóng của tập N () hợp một phần tử CTG (C): Bao đóng của C= C

Xét bao đóng của tập N () hợp một phần tử CTG (BC): Bao đóng của BC= BCADE = Q+ Vậy BC là khoá, loại các con TG chứa BC

Vậy lượt đồ quan hệ (Q,F) có khoá S={A,BC} Xét các thuộc tính khoá Khoá A có một thuộc tính khoá nên không cần xét Khoá BC:

Bao đóng của B = B

Bao đóng của C = C

Các thuộc tính không khoá phụ thuộc đầy đủ vào khoá Vậy quân hệ (Q,F) đạt dạng chuẩn 2

Câu 1: Cho lược đồ cơ sở dữ liệu "Quản lý đặt hàng và phân bổ vắc xin Covid-19" có cấu trúc như sau (Đề 2020 - 2021)

VACXIN (MAVX, TENVX, LOAIVX, MACTY, HQLS, HQTT, SOMUI)

CONGTY (MACTY, TENCTY, QUOCGIA, NAMTL)

DIAPHUONG(MADP, TENDP, SOF0, SOTV, DATIEM, TONGPB)

DATHANG (MADH, MAVX, NOIDAT, SL, THGIAO, TINHTRANG)

PHANBO (MADP, MAVX, DOT, SL, NGAYCAP)

Phát biểu: Tổng số lượng vắc xin được phân bổ của từng địa phương (TONGPB) phải bằng tổng số lượng (SL) các vắc xin được phân bổ qua các đợt về địa phương đó.

Bối cảnh: DIAPHUONG, PHANBO

Bảng tầm ảnh hưởng:

	Thêm	Xóa	Sửa
DIAPHUONG	+	•	+ (TONGPB)
PHANBO	+	+	+ (SL)

BAN Học TẬP

Sharing is learning

a. Cho biết thông tin vắc xin(TENVX) thuộc loại vắc xin "Vector virus" có hiệu qua thực tế trên 90%. Kết quả được sắp xếp theo hiệu quả thực tế giảm dần.(1 điểm)

VACXIN (MAVX, TENVX, LOAIVX, MACTY, HQLS, HQTT, SOMUI)
CONGTY (MACTY, TENCTY, QUOCGIA, NAMTL)
DIAPHUONG(MADP, TENDP, SOF0, SOTV, DATIEM, TONGPB)
DATHANG (MADH, MAVX, NOIDAT, SL, THGIAO, TINHTRANG)
PHANBO (MADP, MAVX, DOT, SL, NGAYCAP)

SELECT TENVX

FROM VACXIN

WHERE TENVX="Vector virus" AND HQTT>90

ORDER BY HQTT DESC

b. Cho biết thông tin đặt hàng (MADH, SL) loại vắc xin "mRNA" có thời hạn giao trong tháng 8/2021. (1 điểm)

VACXIN (MAVX, TENVX, LOAIVX, MACTY, HQLS, HQTT, SOMUI)
CONGTY (MACTY, TENCTY, QUOCGIA, NAMTL)
DIAPHUONG(MADP, TENDP, SOF0, SOTV, DATIEM, TONGPB)
DATHANG (MADH, MAVX, NOIDAT, SL, THGIAO, TINHTRANG)
PHANBO (MADP, MAVX, DOT, SL, NGAYCAP)

SELECT MADH, SL

FROM DATHANG dh JOIN VACXIN vx

ON dh.MAVX = vx.MAVX

WHERE LOAIVX = "mRNA" AND MONTH(THGIAO)=8

AND YEAR(THGIAO)=2021

c. Cho biết số đợt được cấp vắc xin của từng địa phương trong tháng 6 năm 2021. Thông tin hiển thi gồm: TENDP và SODOTCAP (1 điểm)

VACXIN (MAVX, TENVX, LOAIVX, MACTY, HQLS, HQTT, SOMUI)
CONGTY (MACTY, TENCTY, QUOCGIA, NAMTL)
DIAPHUONG(MADP, TENDP, SOFO, SOTV, DATIEM, TONGPB)
DATHANG (MADH, MAVX, NOIDAT, SL, THGIAO, TINHTRANG)
PHANBO (MADP, MAVX, DOT, SL, NGAYCAP)

SELECT TENDP, COUNT(MADP, MAVX, DOT) AS SODOTCAP

FROM PHANBO pb JOIN DIAPHUONG dp

ON pb.MAVX = dp.MADP

WHERE MONTH(NGAYCAP)=6 AND YEAR(NGAYCAP)=2021

GROUP BY TENDP

d. Cho biết thông tin những địa phương (MADP, TENDP) có số lượng bệnh nhân F0 trên 1000 chưa được phân bổ vắc xin trong năm 2021. (1 điểm)

> VACXIN (MAVX, TENVX, LOAIVX, MACTY, HQLS, HQTT, SOMUI) **CONGTY** (MACTY, TENCTY, QUOCGIA, NAMTL) **DIAPHUONG**(MADP, TENDP, SOFO, SOTV, DATIEM, TONGPB) **DATHANG** (MADH, MAVX, NOIDAT, SL, THGIAO, TINHTRANG) PHANBO (MADP, MAVX, DOT, SL, NGAYCAP)

SELECT MADP, TENDP

FROM DIAPHUONG

WHERE SOF0 > 1000

AND MADP NOT IN

(SELECT MADP FROM PHANBO WHERE YEAR(NGAYCAP)=2021)

e. Cho biết thông tin (MADP, TENDP) có số lượng bệnh nhân F0 trên 10000 được phân bổ tất cả vắc xin của công ty có tên "Sinopharm". (1 điểm)

VACXIN (MAVX, TENVX, LOAIVX, MACTY, HQLS, HQTT, SOMUI)
CONGTY (MACTY, TENCTY, QUOCGIA, NAMTL)
DIAPHUONG(MADP, TENDP, SOF0, SOTV, DATIEM, TONGPB)
DATHANG (MADH, MAVX, NOIDAT, SL, THGIAO, TINHTRANG)
PHANBO (MADP, MAVX, DOT, SL, NGAYCAP)

SELECT MADP, TENDP

FROM DIAPHUONG dp

WHERE SOF0 > 10000 AND NOT EXISTS(

SELECT * FROM VACXIN vx **JOIN** CONGTY ct **ON** vx.MACTY = ct.MACTY

WHERE TENCTY = "Sinopharm" AND NOT EXISTS

(SELECT * FROM PHANBO pt

WHERE dp.MADP = MADP AND vx.MAVX = MAVX))

f. Cho biết thông tin địa phương (MADP, TENDP) có số lần phân bổ vắc xin nhiều nhất trong tháng 7/2021. (1 điểm)

VACXIN (MAVX, TENVX, LOAIVX, MACTY, HQLS, HQTT, SOMUI)
CONGTY (MACTY, TENCTY, QUOCGIA, NAMTL)
DIAPHUONG(MADP, TENDP, SOF0, SOTV, DATIEM, TONGPB)
DATHANG (MADH, MAVX, NOIDAT, SL, THGIAO, TINHTRANG)
PHANBO (MADP, MAVX, DOT, SL, NGAYCAP)

SELECT MADP, TENDP

FROM DIAPHUONG

WHERE MADP = (SELECT TOP 1 WITH TIES MADP

FROM PHANBO

WHERE MONTH(NGAYCAP)=7 AND YEAR(NGAYCAP)=2021

GROUP BY MADP

ORDER BY COUNT (*) DESC)

Câu 2: Cho lược đồ quan hệ R(OPQSTUVWXY) có tập phụ thuộc hàm: $F = \{OP \rightarrow Q, OS \rightarrow VW, PS \rightarrow TU, O \rightarrow X\}$

- 1. Phụ thuộc OPS→Y có thuộc F⁺ không? Giải thích
- 2. Lược đồ quan hệ (R, F) có đạt dạng chuẩn 2 không? Giải thích

BOÀN KHOA CÔNG NGHỆ PHẨN MỀM BAN HỌC TẬP Sharing is learning

1. Phụ thuộc OPS→Y có thuộc F+ không? Giải thích

Bao đống của OPS= OPSQVWTUX

1: OP->Q

2: OS->VW

3: PS->TU

4: O->X

Y không thuộc bao đống của OPS

Suy ra OPS->Y không thuộc F+

2. Lược đồ quan hệ (R, F) có đạt dạng chuẩn 2 không? Giải thích

Nguồn N: OPSY

Bao đống của N= OPSYQVWTUX = R+

Suy ra nguồn là khoá

Vậy lượt đồ quan hệ (R,F) có khoá $S=\{OPSY\}$

Xét các thuộc tính của khoá:

Bao đống của O= OX

Ta có thuộc tính không khoá X thuộc bao đống của O nên phụ thuộc một phần

vào khoá OPSY

Vậy lượt đồ quan hệ (R,F) không đạt dạng chuẩn 2.

Sharing is learning

BAN HỌC TẬP

Điểm danh – góp ý

https://tinyurl.com/2p96cw4d

BAN HỌC TẬP KHOA CÔNG NGHỆ PHẦN MỀM CHUỐI TRAINING CUỐI HỌC KÌ 1 NĂM HỌC 2020 - 2021

CẢM ƠN CÁC BẠN ĐÃ THEO DÕI. CHÚC CÁC BẠN CÓ KẾT QUẢ THI THẬT TỐT!

Ban học tập

Khoa Công Nghệ Phần Mềm Trường ĐH Công Nghệ Thông Tin ĐHQG Hồ Chí Minh

Email / Group

bht.cnpm.uit@gmail.com www.facebook.com/groups/bht.cnpm.uit/ www.facebook.com/bhtcnpm